

№28 Абылай хан атындағы жалпы орта білім беретін мектебі ҚММ

Бекітемін:

№28 Абылай хан атындағы
жалпы орта білім беретін
мектебі директоры

Ж.Еспенбетов

***Педагог-дефектологтің 2021-2022 оқу жылында
атқарылған жұмысы туралы есебі***

Дефектолог: Г.Бернахова

Ақжар ауылы

2021-2022 оқу жылында дефектолог тізімде тұрған оқушылармен жүргізілген жұмысқа есеп

Жұмыстың мақсаты:

- Сөйлеу тілінде бұзылыстары бар оқушыларға дефектологтің көмек көрсету жұмысын ұйымдастыру.
- Сөйлеу тілі бұзылыстарының алдын алу және түзету жұмыстарын жүргізу.
- Фонетикалық бұзылыстарды түзету, сөздік қорын молайту, байланыстырып сөйлеуге дағдыландыру
- Фонетика-фонематикалық есту қабілетін, жалпы және ұсақ моторикасын дамыту.

Жұмыстың міндеттері:

- Ауызша және жазбаша сөйлеу тілі бұзылған оқушыларға диагностика жүргізу.
- Сөйлеу тілі бұзылған оқушылармен түзету жұмыстарын жүргізе отырып әлеуметтік ортаға бейімдеу.
- Сөйлеу тілі бұзылыстарының алдын ала отырып, түзету-дамыту арқылы білім беру.

Педагог-логопед маманының түзете – дамыту жұмыстары төмендегідей кезеңдермен өтті.

1. Диагностикалық кезең:

1. оқушының психо-физиологиялық қалпын жан-жақты зерттеу.
2. сөйлеу тілі бұзылыстарының әр түрлі деңгей формаларын зерттеу.
3. таным әрекеттерінің бұзылу белгілерін, деңгейін анықтау.

2. Коррекциялық дамыту кезеңі:

- 2. оқушының даму қалпын ескере отырып қадамдылық бағытта оқыту процессін жүргізу.
- 2. түзете – дамыту жұмыстарына ата – аналарды енгізу, тығыз байланыста болу.
- 2. әр жас кезеңіне сәйкес танымдық әрекеттерін дамыту.
- 2. оқушының сақталған компенсаторлық мүмкіншіліктерін зерттеп, анықтап, ескертіп отырып «Жеке дамыту бағдарламасын» құру.

Жалпы сөйлеу тілі бұзылыстарының әртүрлі деңгейіне байланысты құрылған жеке дамыту бағдарламасы бойынша төмендегідей мақсат- міндеттері бар:

- сөйлеу тілінің түсінуін қалыптастыру;
- аңғару және белсенді сөздік қорларын дамыту;
- белсенді сөйлеу тіліне ынталандыру дамыту;
- ... дамыту, заттық және сюжеттік суреттер бойынша

- артикуляциялық аппараттың ісемділігін арттыру, қалыптаспаған дыбыстарды қоюға арнайы жаттығулар қатарын үйрету;
- сөйлеу тіліндегі қалыптасқан дыбыстарды толық анықтап, дыбыстарды қою және бекіту жұмыстарын жүргізу;
- сөйлеу тілінің лексикалық-грамматикалық құрылымын дұрыс қалыптастыру; фонематикалық қабылдау, есте сақтау, сарптау және талдау анализ синтез жүргізу; Түзету сабақтарының нәтижесінде, оқушылар алғашқыға қарағанда берілген сырмаларды түсініп, өз бетімен орындап, артикуляциялық жаттығуларды игеріп, тік қорларын жаңа сөздерімен толықтыру, кеңейту сияқты жетістіктерге қол жеткізді.

шының сөйлеу тілінің бұзылысын түзету жұмыстары әртүрлі жаттығулар т. логопедиялық сабақтарда жүргізілді.

сабақтарының мақсаты: сөйлеу тілінде бұзылыстары бар оқушыларды диагностикалық бақылау жүргізу арқылы білім беру және түзету ын жүргізу.

ілі бұзылған оқушыларға, атап айтқанда дефектолог оқушыларға сабақ ібақ жоспарлары құрылды. Сөйлеу тілі бұзылған оқушыларға сабақ оқушының даму қабілетіне қарай бағыттталып құрылды.

идегі бұзылыстар түрі, құрылымы мен деңгейі:

ылыстары бар оқушылармен келесі жұмыстар жүргізілді:

ту қабілетін дамыту үшін лексикалық тақырыптары мен дыбыстар іланыстырып айтылуы бойынша ерекшеліктерімен таныстырылды.

емес дыбыстардан әуенді ойыншықтар, тұрмыстық шулар

атып үйренді. Белсенді еліктеп сөйлеу әрекетін дамыту

туде сөйлеу тілінің белсенді сөздік қорын дамыту үшін арнайы

істырып сөздік қорлары кеңейтуде. Сөйлеу тілінде «етістіктер».

и», «сын есім», «есімшелерді» дұрыс қолданып үйренуде.

ынша екі, үш құрылымды сөйлем құрап, үш – төрт сериялы

тіме құрастырады. Дыбыстану қатарына келетін болсақ

ын дұрыс айтылуын қадағаланып, «еріндік» [П], [Б],

ң» [Ш],[Ж], «ысқырық»[С], [З] дыбыстарына түзету

ртикуляциялық аппараттың қимыл-қозғалысын ескере

иялық жаттығулар жасатылды.

лтуға арнайы лексикалық тақырыптар алынды «Мектеп

» «Қыстайтын құстар», «Жәндіктер», «Тәуелсіздік күні

», «Жыл мезгілдері» т.б. Бала тұрмыстық шуларды жа

ыратуға арналған жұмыс жүргізілді. Артикуляцияль

дамытуда бала мимикалық, ерінге және тілге

йренді. Сонымен бірге дыбыстар қатары аныкталы

пиялық жаттығулар қатарын игерді. «Д» дыбысын

Саусақтарының қимыл-қозғалыстарын дамыту мақсатында жағтығулар, ұсақ заттармен жұмыс, қарындашпен жұмыс түрлері кеңінен жүргізілді. Тілдің ікпемсіздігіне байланысты артикуляциялық жағтығулар қатары жасалды. Ол тілдің «қазықша» қалпын жасауға, оны жоғары күрек тіске тіреуге, бүйірден ауа жолын ашуға бағытталуға көмек берді. Артикуляциялық жағтығулар тілді кезекпен жалпайту немесе жіңішкерту, «күректей», «қазықтай» ұшымен төменгі, жоғарғы еріндерге тигізу, айналдыра жалау, тіс пен ерін арасын жалау, тілді тіс пен ерін арасында, жоғары-төмен жүгірту, тілді оң, сол ұрттарға кезек тигізіп ұстап үйренді. Түзету коррекциялық сабақтың барысында оқушылар дұрыс тыныс алуға, сөздің грамматикалық құрлымын түсінуге, сөз бен сөзді, сөйлем мен сөйлемді байланыстыруға үйренді.

I жарты жылдықта дефектолог сабақ тізіміне тіркелген оқушылар саны 12. Сөйлеу тілі түзетілген оқушылар:

I жарты жылдық:

А дыбысы -;

С дыбысы-

Р дыбысы-

Ш дыбысы —

Ы дыбысы —

I жарты 2 оқушы сөйлеу тілі түзетіліп дефектологтің тізімінен шықты, 10 оқушы алды. II жарты жылдықта тізімге алынған оқушылар:

I жарты жылдық:

А дыбысы-

С дыбысы-.

Ы дыбысы-.

К дыбысы-

Ш дыбысы-

Р дыбысы-

т . . .

сөйлеу тілі түзетілген дефектологтің көмегін қажет етпейтін оқушылар саны – 2, ал сөйлеу тілі бастапқыға қарағанда жақсарған, бірнеше дыбыстары түзетілген, бірақ белгілі бір дыбыстары әлі де бар, дефектологтің қадағалауын қажет ететін балалар саны -10. Тізімде тұрған қалған оқушылармен түзету сабақтары келесі жылы жалғастырылады.

Сөйлеу тіліндегі бұзылыстар түрі, құрылымы мен деңгейі:

12 бала – дислалия (бірнеше дыбыстарды айта алмау)